

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítók,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMENTENYESZTESI FELÜGYELOSÉG HIVATALOS LAPJA.

Bemunkatárs JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Küzdelem a „mégmérgezett méreg” ellen.

A kínaiak már Krisztus előtt ezer esztendővel kimondották az alkoholra, hogy az — méreg s szigorúan tilalmazták annak fogyasztását, az a régi kínai tehát egész joggal nevezhetné barbár időszeneknek a mai időszeneket, amikor langymeleg cikkekben arról olvashatna, hogy napjainkban még ezt a mérget is még jobban megmérgezzék és úgy bocsátják közfogyasztásra, csak hogy pusztító hatása még borzasztóbb legyen.

Társadalmi téren az antialkoholista mozgalom bár igen kevés eredményt tud felmutatni, de, ha igen lassan is terjed s mégis csak itt-ott vannak már eredményei. Allami és törvényhozási téren azonban a méreg elleni küzdelemnek nyomát sem látjuk, mintha csak a magyar parlament, mindennemű rendszabály mellőzésével az ivást mint ősrégi nemzeti virtust óhajtaná honorálni, mint amely virtushoz nemzeti tradíciók fűződnek.

Köteteket írtak már tudós orvosok az alkohol mérgező hatásáról, de a pálinkának, mint rögtön élő méregnek a hatása, csak az utóbbi időben lett ismeretes. Ezekből az esetekből, melyeket csak a legutóbbi napokban is bőven pertraktált a napi sajtó, borzasztó megbizonyosodással mered elének korunk legborzasztóbb bűne: anyagi érdekekért a mérget magát is megmérgezik, hogy kijátszassék a törvény, mely kijátszás a bűnösnek anyagi előnyt biztosít, felebarátjának halála árán. Kiderült ugyanis, hogy lelkiismeretlen pálinkafőzők a közönséges pálinkákat fa-szesznek nevezett szeszanyag keverésével állították elő, mely szesz a faecetnek lepárolása után keletkezik s amely rendkívül erős, sokkal olcsóbb, mint a rendes alkohol, mert nincs úgy megadóztatva, de viszont az emberi szervezetre nézve halálosan ható mérgeket tartalmaz.

A mezőgazdasági szesztermelők országos egyesülete régóta figyelemmel kísérte ezeket a manipulációkat, de felszólalása mindenkor a pusztában elhangzó szó maradt, míg csak maga az orvosi tudomány is, sajnos már csak az áldozatok holttesteivel mellől szolgált a szakértőknek igazságot és szomorú tanubizonyosságot.

Dr. Szilágyi Gyula egyetemi tanár mutatott rá elsőnek, — most már kétségbe nem is vonható bizonyossággal — arra, hogy pálinkamérgezés nemcsak nálunk, hanem mindenütt előfordulnak, de különösen ott, ahol a nép denaturált szeszt fogyaszt. Különösen bebizonyosodott ez Oroszországban, ahol az 1906-ban megengedett denaturált szesz forgalomba hozatalát be kellett szüntetni, népegészségügyi szempontból.

Es mindennek dacára sem nálunk, sem másutt a kormányok nem foglalkoz-

nak komolyan azzal, hogy olyan rendszabályokat léptessenek életbe, melyek általában az alkoholizmus ellen hathatós fegyverül szolgálhatnak.

A magyar törvénykönyvekben alig van az alkoholizmus ellen való rendelkezés, sőt büntetés helyett a büntető törvénykönyv még előnyöket biztosít a részegeseknek a haza józan polgáraival szemben.

A szeszadózási törvényünk pedig legfontosabb részletében egyszerűen gyámoltalan, mikor jóformán maga a törvény nyit szabad tért az olyan szesz előnyös előállítására, mely kétszeresen méreg, úgy hogy ma már végtelenül elszomorító konkrét esetek kényszerítik a társadalmat arra, hogy sürgesse a szeszadózás gyökeres reformját, valamint a fogyasztásra szánt borszesznek fa-szeszszel való keverésére, Franciaország mintájára, a legszigorúbb tilalmazásának törvényhozási kimondását szorgalmazza.

Meg kell mozdulni a magyar társadalom minden tényezőjének, de elsősorban a mezőgazdasági szervezetnek, abban a tekintetben, hogy a közérzést hangos szóval kifejezve legilletékesebb helyre juttassák, a visszaélések megtorlására irányuló kívánságot a „mégmérgezett méreg” előállításának lehetetlenné tétele tekintetében nemcsak gazdasági, de szociálhigiéniai szempontból is.

Általában pedig igazán népmentő dolog volna oly irányú intézkedés, mely a pálinka fogyasztási adóját emeli, viszont a bor fogyasztási adóját csökkentené.

Tolnamegyei nagy férfiak.

Irtá: Valaki.

Ha a „haza” szó mélyebb érzést kelt a honfi szívében, úgy a szorosabb haza, a „szülőföld” említésénél az ugynevezett „localpatriotismus” még hevesebb dobbanásra készíti a szívet, még gyorsabban lükteti a vért ereinkben.

Igaz, hogy minden magyar büszke a magyar lángelmékre, akik már közkinésé váltak, de azért minden lángelmének „földije” bizony különös büszkeséggel említi a maga „földijét”, a maga speciális lángelméjét.

Vagy mi tolnamegyeiek nem említjük külön büszkeséggel Garay Jánosunkat, Vas Gerebenünket, Perczel Móricunkat, Hiadorunkat (Jámor Pál), Bezerédj Istvánunkat és a híres „Flóri könyve” áldott lelkű szerzőjét: Bezerédj Amáliát, Váradi Antalunkat, Kovács József orvosprofesszorunkat?

És ki venné ezt tőlünk rossz néven?

Tehetek én arról, ha pl. Dr. Váradi Antaltól látok valamit, hogy azt határozott elöszere-tettel és előbb elolvasom mint más szerzőt?

És miért?

Csak azért, mert Váradi földim, mert Váradi tolnamegyei. Semmi egyéb más magyarázatot nem tudok rá.

De mintha közelebb állana szívemhez; mintha gondolatai rokonok volnának gondolataimmal, sőt régi ismerősök; mintha érzelmei ugyanazon érzelmeiket váltánák ki belőlem; mintha régi jó barátot, jó ismerőst hallanék, ha őt olvasom; talán csak azért, mert valamikor

ugyanazt a levegőt szívtam, ugyanazon földön temett kenyeret ettem, ugyanazon helyen fohászokodott az Égek urához, ugyanazon fölben porlanak édes atyjának hamvai, mint az én öszsüleimé.

Nem tudom, hogy miért szeretem jobban, mint más élő költőt, de talán ezért.

Vagy a mi kedves Garaynkra, a magyar hölgyek kedvenc költőjére, a magyar „Minnesänger”-re ne lennék büszke?

Hát a legtörzsökebb magyar íróra, Vas Gerebenre, melyik tolnamegyei művelt ember nem volna büszke?

Bizony, valljuk be csak őszintén, hogy a localpatriotismus, vagy ha úgy tetszik: az önszeretet, önzővé és elfogulttá tesz.

Ilyen elfogultság, ilyen önzés fogott el minap engem is, mikor kezembe akadt egy régi salabakter külsejű könyv, melynek címe: „Magyar írók életrajz-gyűjteménye” (Gyűjtő: Danie-lik József. Kiadta a St.-István-társulat 1858-ban).

Micsoda öröm szállt meg, mikor nemcsak Vas Gerebent fődöztem fel benne, hanem olyan írókat is, kikről azelőtt nem tudtam, hogy tolnamegyeiek vagy egyáltalában nem tudtam felőlük még azt sem, hogy léteztek valaha.

Tudom, hogy evvel nem mondtam nagyot, mert elvégre őszintén szólva, régen tisztában vagyok avval, hogy keveset tudok. De azért azt is tudom, hogy találkoznak még többen is, akik hasonló nyavalyában szenvednek — főleg az irodalomtörténetre vonatkozólag.

Azért hát nem vélek egészen fölösleges munkát végezni, ha nevezett műből egy-két nevesebb tolnamegyei régi író ismertetek, már csak azért is, hogy a fiatalabb generáció legalább emlékeztetése véssé a nevüket, ha egyebet nem is.

Itt van mindjárt Szendrői Aszalay József.

Azt tudom, hogy volt valaha, hogy létezett, sőt azt is tudom, hogy rendkívül okos, tapasztalt és olvasott ember volt, mert magannak is meg van a „Szellemi Omnibusz”-a, amely mű maga bizonyítja fenti állításomat. De, hogy Aszalay tolnamegyei és Pakson született volna, hát bizony arra még nem is gondoltam!

Mekkora örömöm volt, mikor ezt olvastam! Milyen büszkeség szállt meg egyszerre, hogy Aszalay „földim”? Mert hát nem volt közönséges, tucatember, hanem úgy állásánál, mint észtehetségénél fogva bizony a kiválóbbak közé tartozott.

Vagy itt van Lethenyi János volt pincehelyi plébános, ki történész volt és „Anonymus, azaz: Béla királynak névtelen író Deákja, a ki ama hét magyaroknak Szittyából lött kijöveteleket megírta” (Pest 1790. 4. dr. 71. l.) e. művet írta.

Azonkívül írta Broderich István után: „Második Lajosnak Magyar ország királyának a mohácsi Harczon történt veszedelme, egy toldalékkal a török uralkodásnak kegyetlenségéről” (Buda 1795.). Hát bizony még a nevét sem hallottam az előtt.

Vagy tudják-e, hogy Tolnai, családi néven: Séllyei István, ki Tolnán született 1630-ban, híres kolozsvári professor volt és többi művei között „A Keresztény s Apostoli vallásnak utána vezérlő Kalauz” e. művét (Kolozsvár 1679.) Bornemisza Katalinnak ajánlotta?

Vagy hogy Tomori, előbb Theodorovics Anasztáz, ki Dunaföldváron született 1825-ben, vette meg Vörösmarthy Mihály koszorú költőnk számára a sirboltot, ahol nyugszik s emlékére bronz mellszobrot készíttetett? stb. stb.

Nem folytatom. Mindenki hozzáférhet nevezett műhöz. Sőt a Pallas-lexikonban is bizonyára említetnek e fentiek.

Csak egy gondolatomat szeretném még elmondani.

Mikor fentiekről olvastam, azon gondolatom, vagy mondjuk: ötletem támadt, hogy nem

volna-e szép, jó és hasznos, ha a tolnamegyei tanár urak, kik a magyar irodalommal hivatásból foglalkoznak, valamint a történelemmel foglalkozó tanár urak, megírnák speciell csak a tolnamegyei nagy férfiaknak életrajzait és azokat esetleg műveikből való szemelvényekkel illusztrálva, Album alakjában kiadnák?

Vagy ha már ez lehetetlen volna — mert amennyire ismerem a viszonyokat, nehéz volna kiadót rá kapni, ha csak a vármegye nem vállalná el a kiadását — legalább tolnamegyei lapokban közölnék azokat?!

Tudom, hogy háládatlan munkát végeznének — legalább *anyag szempontból* —, de viszont meg volna az a szellemi és erkölcsi haszon belőle, hogy Tolnavármegye intelligens közönségét, sőt utódjait is hálára köteleznék és nevüket a megye kulturtörténetébe örökké fényes betűkkel írják be.*)

Azonkívül pedig bizonyára érdekes és értékes tanulmányt képezne e munka az illető szakembereknek.

Annyi tudós szaktanárunk van a vármegye két főgimnáziumában, hogy a terv megvalósítására — ami a szellemi és erkölcsi — nem utköz-nék nehézségekbe, csak *akarát és localpatriotismus* kell, ami semmi esetre sem hiányzik.

A tolnai református egyházmegye közgyűlése.

A tolnai ref. egyházmegye f. hó 7-én *Kátai* Endre esperes és dr. *Szilassy* Aladár gondnok kettős elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen — 4 kivételével — megjelentek az összes lelkészek s a világiak is igen nagy számmal voltak képviselve. Az egyházi tanácsbírák közül jelen voltak: *Bús* Lajos, *Döczy* József, *Dömök* Péter, *Molnár* Sándor, a világi tanácsbírák közül: *Agoston* István, *Hagymássy* Károly, *Kovács Sebestyén* Endre, dr. *Müller* János, *Tóth* Károly. Az egyházmegye tisztviselői közül: *Szabó* Károly egyh. aljegyző, a lemondott főjegyző helyettese, *Szücs* Endre közpénztáros, *Molnár* Sándor gyámpénztáros, *Szondy* István világi főjegyző, *Bodnár* István, *Bajó* János aljegyzők, *László* Lajos ügyész, *Jó Dömötör* Károly, a gyönki gimn. felügyelő biz. tagja. A gyönki algimnáziumot *Ádám* József, a tanítóegyletet *Bocskár* Ferenc és *Győry* János képviselték.

Kátai Endre esperes magas szárnyalású buzgó imája után dr. *Szilassy* Aladár gondnok üdvözölte a megjelenteket. Elragadtatással emlékezik meg a genfi ünnepekről, az ott résztvevő magyarok ritka melegséggel történt fogadtatásáról s ünnepeleléséről. Indítványára a közgyűlés feliratilag üdvözli *Baksay* Sándort, az egyházkerület tudós püspökét, abból az alkalomból, hogy őt a genfi egyetem, mely 350 éves fennállását ugyancsak most ünnepelte meg — tiszteletbeli doktorává választotta.

A megbízó levelek számbavétele után a jegyzőkönyv hitelesítésére az elnökség és jegyzők mellé *Dömök* Pétert és *Tóth* Károlyt kérte fel a közgyűlés. Ezután *Kátai* Endre esperes felolvasta a ritka gondossággal, mindenre kiterjedő figyelemmel megszerkesztett évi jelentését, amelyben hű képét adja az egyes egyházak közállapotának, elragadtatással szól a genfi ünnepség részleteiről, nagy jelentőségéről, megemlékezik a visszavont „Ne temeréról“ s végül őszinte örömmel emlékezik meg az egyházmegye gondnokának, dr. *Szilassy* Aladárnak, a közigazgatási bíróság másodelnökévé történt kinevezetéséről.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta az esperes nagyobb szabású jelentését, annak egész terjedelmében való kinyomatását határozta el s egyuttal örömeinek adott kifejezést a felett, hogy a genfi ünnepen a tolnai egyházmegye is képviselve volt *Kátai* Endre esperes, *Szilassy* Aladár gondnok és *Szakács* Imre mórági lelkész személyében, még pedig „hivatalosan“ egyedül, az egész országból.

A közgyűlés egyébként mély sajnálattal konstataulta, hogy a protestánsokon esett sérelem a „Ne temere“ visszavonásával csak — formailag — lett orvosolva, lényegileg azonban a „Provida constitutióban“ tett intézkedések folytán veszedelm fenyegeti ma is a békét. Bizton reméli azonban, hogy a nagy harc vége, a liberalizmus teljes győzelme lesz. Ebben a meggyőződésben

* A cikkirő óhaja bizonyára teljesedésbe megy. Ha Tolnavármegye monográfiája elkészül, ott bizonyára fel lesznek sorolva a vármegyéből kikerült nevesebb írók.

A szerk.

nem adja fel a lelkesi kar azt a reményét sem, hogy az 1848-iki XX. törvényekben lefektetett elvek — a viszonyosság s teljes egyenjogúság alapján — mégis csak megvalósulnak.

Sajnálattal konstataulta a közgyűlés, hogy az adócsökkentési segélyezéshez fűzött reményeket keserű csalódás váltotta fel s hogy a lelkesi kar anyagi érdekei megóvassanak, csatlakozik a tolnai egyházmegye, a szatmári egyházmegye ama felfogásához, hogy ha a termények megváltatnak, piaci árban, évenként való értékelés mellett váltassanak meg a segélyes egyházakban. Felkéri tehát az egyházkerületet, hogy ennek a felfogásnak keresztülvitele érdekében, illetékes helyen minden lehető tgyen meg.

Tantó János és *Babay* Béla lelkészeknek a közgyűlés egyes egyházak ügyeinek rendezése körül kifejtett buzgalmukért elismerését nyilvánította.

V. Molnár István lelkész és *Szécsény* Lajos tanító elhunytát sajnálattal vették tudomásul.

S miután még megköszönte a közgyűlés a nemes szívű adakozóknak az elmúlt év folyamán befolyt adományait: „Meghajtott zászlóval, az igaz nagyrabecsülés és őszinte tisztelet érzésével köszönti az egyházmegyének gondnokát nem régen elfoglalt magas méltóságában. A dicsőség — Isten után az övé — de a dícselkedés a miénk — mondja a jegyzőkönyv — amiért őt magunknak mondhatjuk, soraink élén tisztelhetjük.“

Szilassy Aladár gondnok meghatottan mondott köszönetet a meleg óvációért ígéretet tett, hogy Isten kegyelmével új munkakörében is hűséggel foglalkodik s nem lankadó erővel vesz részt az egyházmegye vezetésében.

Az ünnepelt gondnok kijelentését lelkes éljenzéssel vette tudomásul a közgyűlés s rátért a tulajdonképpeni napirendre, amelyből kiemelték a következőket:

A köz- és gyámpénztár 1908. évi számadását a számvizsgáló-bizottság jelentéséhez képest jóváhagyták, *Szücs* Endre s *Molnár* Sándor (madocsa) pénztárosoknak a felmentvényt megadták.

A közigazgatási célokra szánt 3000 korona kerületi segélyt rendeltetéséhez képest szétosztották.

A körlelkészek és tanügyi bizottság jelentéseit tudomásul vették s a tanító választásokra vonatkozó szabályrendelet-tervezet elkészítésével a tanügyi bizottságot megbízták.

A gyönki algimnázium igazgató-tanácsába kiküldött egyházmegyei képviselők jelentését, — amelyet *Tantó* János terjesztett elő — tudomásul vették s a nyugdíjba ment, kiváló érdemeket szerzett volt igazgatónak: *Szentes* Jánosnak jegyzőkönyvi elismerést szavaztak s az új igazgatót, *Ádám* Józsefet, bizalommal üdvözölték.

A misszió-bizottság jelentéséből kifolyólag a kistengeliczi, másképp zichyfalvi missziói lelkészi állás és *Szedres* lelkésztanítói állás szervezésére az egyházkerületnél kezdeményező lépést tesznek.

A nyugdíj-bizottságot *Bus* Lajos egyházi és *Hagymássy* Károly világi taggal kiegészítették.

Segélyre ajánlták: *Dunaföldvart* és *Medinát* 500—500 koronára. Három lelkész kérvényét szintén pártolólággal terjesztették fel.

Az egyházmegye két világi aljegyzői állására, az egyes egyházközségek még mult év novemberében felbontott titkos szavazatai szerint, *Bajó* János és dr. *Szilassy* Béla választották meg, utóbbi akadályozva lévén a megjelenésben, a hivatalos esküt csak *Bajó* János tette le, kit *Szilassy* Aladár gondnok meleg hangon üdvözölt.

Az új aljegyző szép beszédben köszönte meg az egyházak kitüntető bizalmát s készséggel ajánlta fel az egyházmegyének legjobb szolgálatait.

Székly Géza egyházmegyei főjegyző lemondását igazi, mély sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés s évtizedeken kifejtett lelkes, buzgó tevékenységéért részére teljes elismerést és hálás köszönetet szavaztak. Helyének betöltésére a szavazást november 15-ig elrendelték, a szavazatok felbontásával *Kátai* Endre esperest, *Tantó* Jánost és *Jó Dömötör* Károlyt bízták meg.

Kovács Gábor bölcseki, *Csicsó* István paksi, *Nagy* Lajos szedresi, *Bocsor* Géza dunaszentgyörgyi, *Koncsics* József gerjéni, *Simon* Ferenc alsónyéki tanítókat állásaikban megerősítették s *Bocsor* Gézát, *Csicsó* Istvánt, *Koncsics* Józsefet, *Nagy* Lajost, *Simon* Ferenc, *Cserti* Józsefet, hivatalosan feleskették.

A mult évi közalapi számadást jóváhagyták, az idei járulékokat pedig megállapították.

A genfi reformáció emlékszóborra 1066 K 09 fillér, a *Gusztáv* Adolf-egylet részére 41 K 37 fillér, a szicíliai földrengés károsultjai segélyezésére 97 K 87 fillér folyt be.

Alsónyék paplak építési terveit 6819 kor. 21 fillérrel elfogadták s e célra az adókövetést engedélyezték.

Ifj. *Eötvös* Károly tanácsbíró lemondását elfogadták s e minőségben teljesített szolgálataiért a közgyűlés elismerését fejezte ki. A tanácsbírói állás betöltésére t. évi november 15-iki határidővel a szavazást elrendelték.

A dunaszentgyörgyi egyházközségnek engedték, hogy az eladott lelkészföldek árát a dunaszentgyörgyi községi hitelszövetkezethöz gyűmölcsöztesse.

A szekszárdi ref. egyház új adókulesát jóváhagyták.

A közgyűlés pártolólággal terjesztette fel a szekszárdi ref. egyház kérvényét, hogy Szekszárdon állandó ref. vallásánári állás szerveztesse.

A szekszárdi presbiteri választás ellen beadott kérvényt az egyházmegyei közg. bírósághoz utasították.

Biczó Zsigmond bonyhádi lelkész s a ráczhidasi előkönyörgő tanító díjlevelét jóváhagyták, ugyszintén *Ráczhidasi* iskola átalakítását és *Magyarhidas* földeladási ügyét.

Kuthy István dunaföldvári lelkész káplántartási kérvényét pártolólággal terjesztették fel.

Egyházkerületi képviselőkül rendes tagokul egyházi részről *Babay* Béla s világi részről *Bajó* János küldettek fel, míg póttagokul *Szabó* Károly és dr. *Müller* János.

A canonica visita kérdésének újabb rendezése ügyében felírtak az egyházkerülethez.

Szabó Károlynak a közgyűlés előkészítésére vonatkozó indítványát, egyhangulag elfogadták.

Miután még a terem átengedéséért az alispánnak köszönetet mondtak, a közgyűlés az esperes buzgó imájával véget ért.

Délben fényes közebéd volt a Szekszárd Szállóban, amelyen *Kátai* Endre dr. *Szilassy* Aladár gondnokra mondott meleg hangú köszönetet, *Szilassy* Aladár pedig kedélyes szellemességgel *Kátai* esperest s az új tisztviselőket köszöntötte fel. *Szabó* Károly képviselő a vármegyénk közéletében is oly tevékeny szerepet játszó *Kovács* Sebestyén Endrének, e megyéből távozni készülő „gonosz szándéka“ meghiusulta érdekében üritett poharat, míg *Kovács* Sebestyén Endre a tisztviselői kart éltelett oly kijelentéssel, hogy még eltávozta esetén sem fogja soha, egész élete fogyatáig eltépni azt a szoros kapcsolatot, amely e vármegyéhez és szeretett egyházmegyéjéhez fűzi.

Dunaföldvár ünnepe.

Folyó hó 8-án délelőtt 10 órakor, a község tulajdonát képező „Szőlőfürdő“ épületben nagy ünnep volt Dunaföldváron. Megnyílt a polgári fiiskola! . . . Évtizedek könyörgései, deputáció mit sem használtak, csak a véletlen szerencse, a véletlen sors adott ide iskolát. A „Szőlőfürdő“ épület díszes nagyméretű egybegyűlt imponzans közönség lelkesedő örömmel üdvözölte a polgári fiiskola igazgatóját, aki Dunaföldvár kulturáját magániskolájával megmenti, aki a vele együtt működő tanári karral Dunaföldvár szebb és boldogabb jövőjét biztosítja.

„Dunaföldvár igazsága“, melyet a „Közérdek“ néhány héttel ezelőtti számában hangoztatott, teljesülni kezd. Ha az államhatalom szűkkeblűsége állami fiiskolát Földváron nem is adott, nyilvános jellegű magán polgári fiiskolája meg fogja hozni gyümölcsét nemcsak Dunaföldvár földmivelő-, iparos-, kereskedő-, vagy szorosán vett intelligenciája javára de a vidéken is!

Csak rövid egy-két héttel előbb nyert engedélyt *Kelemen* Izó középiskolai tanár a magán polgári fiiskola felállítására. A szülők a vakáció végével gyermekeik jövője felől már csaknem kivétel nélkül intézkedtek. Sokan vidékre adták gyermekeiket, sokan földmivelő, ipari, vagy kereskedői pályára, s így az iskola ezek révén sokat veszített. De alig egy-két hét alatt is 30 tanuló iratkozott be a polgári fiiskola I. és II. osztályába rendes tanulóknak, ezenkívül több felsőbb osztályu magántanuló is akadt. Az iskola életképességét mutatja ez s biztosra vehető, hogy a jövő tanév az iskolát teljesen benépesíti.

A f. hó 8-iki iskolai megnyitó ünnep a himnuszszal kezdődött. A közönségből kitört a lelkesedés lángja, midőn a tanuló-ifjúsággal együtt

énekelte a magyarok legszebb imádságát, hisz ez a nap nemcsak az ifjuság, de az egész község legszebb ünnepe volt.

A himnusz után az igazgató a következő megnyitói beszédet tartotta:

Mélyen Tisztelt Közönség!

Dunaföldvár városának rég óhajtott vágya meggyalulása, amidőn Önöket üdvözölve, van szerencsém a dunaföldvári polgári fiúiskola első, 1909/10-ik tanévét megnyitni.

Szomorú jelenség kulturális viszonyainkra, melynek fellendítésén több mint 12.000 lélek munkálkodik, hogy mindezekig nem volt képes megadni polgárainak a legszükségesebb, a legnélkülözhetetlenebb szellemi táplálékot. Hogy évtizedek szakadatlan könyörgései sikert fölére találtak s ez a termékeny talaj, melyben az elhítt mag ily hamar csírázásnak indult, oly hosszú ideig parlagon hevert. Mert ha figyelembe vesszük, hogy alig egy hónapja még a legvérmesebb reményűek sem mertek bizni abban, hogy az a sokat emlegetett polgári fiúiskola végre csakugyan megvalósul és ma már nemcsak szárnyát bontogatja, hanem az a beirt 30 növendék, kiknek szülei mindjárt az első pillanatban átlátták ez intézmény fontosságát, a legmegdönthetlenebb bizonyosságát szolgáltatják annak, hogy erre az intézetre nemcsak nagy szükség van, hanem virágozni és fejlődni is fog, nem kell tulságosan élénk fantázia annak elképzelésére, hogy mily hatalmas, népes polgári iskolája volna már Dunaföldvárnak, ha érdemes polgárságának óhaja a kellő időben meg teljesedése. De amit a sors mostohasága megtagadott régen, megadta végre most, megadta, mert tovább elodáznai már nem lehetett. 1909. évi szeptember hónapja kulturhistoriailag nagyon fontos momentum Dunaföldvár város történetében, mert a polgári iskola megnyitása jelenti annak a kínai falnak ledöntését, mely Dunaföldvárt a kultúra elől elzárta és a várost fejlődésében meg bénította.

Most, amikor már az első lépésen túl vagyunk, el nem mulasztható kötelességemnek tartom hálával megemlékezni azokról, akik ebben a nehéz munkában, merész vállalkozásban segítségemre voltak. Köszönetet kell mondanom Dunaföldvár érdemes képviselőtestületének, amely anyagi támogatásának felajánlásával előre biztosította az intézet fenmaradását, különösen pedig a városi főjegyző, Niefergall Nándor urnak, aki legmesszebbmenő jóindulatának biztosításával bátorságot öntött belém az előkészületek megkezdésére és gyakori, őszinte érdeklődésével biztosságott tett arról, mennyire szíven viseli ezen kulturális ügy érdekét. Le nem róható hálával tartozom Schmidt László vezérigazgató urnak, aki fáradságot, csüggedést nem ismerő tevékenységével tulajdonképeni megalapítója volt az iskolának, akinek buzgó munkálkodása nélkül talán nagyon sokáig kellett volna várnia Dunaföldvárnak arra, hogy polgári iskolája felálltassék. Erdemei, amíg ez intézet fenmarad s hiszem, hogy az beláthatatlan időnkig fog tartani, feledésbe menni nem fognak. Hálás köszönettel kell megemlékezni Nierit iskolaszéki elnök úrról, aki mindjárt az első pillanatban felkarolta és magáévá tette ezt a valóban pártolásra méltó eszmét, köszönetet mondok továbbá Bodor György és Gauzer Ignác bíró urnaknak, akik a polgárság között hangoztatták a polgári iskola fontosságát, valamint az iskola minden barátjának és pártfogójának, akik esetleg tudtomon kívül tettek az iskolának szolgálatot. Végül a legkedvesebb kötelességemnek érzem a legmélyebb és legőszintébb hálával megemlékezni Dunaföldvár érdemes tanító karáról, melynek tagjai hozzájuk méltó lelkesedéssel fogadták a polgári iskola felállításának híreit, ezuton is kérem őket, hogy jóindulatukat az intézet részére továbbra is őrizzék meg, hogy arra a szilárd alapra, melyet fáradságos munkájukkal elkészítettek, ép oly szilárd és rendithetetlen, az alaphoz méltó épület kerüljön.

Lelkes szavakat intézett ezután az igazgató azokhoz a szülőkhöz, akik aggodó szívvel és féltő gondokkal óhajtván biztosítani gyermekeik jövőjét, őket már az iskolába beiratták. Biztosította őket, hogy a tanári kar a telhető legnagyobb igyekezettel azon lesz, hogy a családok legföltettebb legdrágább kincsei, a gyakorlati és elméleti tudományok elsajátítása mellett vallás erkölcsi alapon álló, hazafias nevelésben részesüljenek.

A többszöri helyesléssel fogadott lelkes és tartalmas megnyitói közönség lelkében is visszhangra talált. Dr. Lévai Dezső válaszolt a megnyitóra, biztosította az igazgatót s iskoláját a közönség állandó rokonszenvéről s lelkes szavakkal ismertette az iskola fontosságát.

Az ünnepi megnyitót a Szózat zárta be. A most még két osztályú kis iskola első növendékei hangjai újra a közönség szívéhez értek s együtt énekeltek a tanulókkal.

Tehát megnyitott a várva-várt iskola! Az igazgató megnyitói mutatja ennek jelentőségét. S ha Dunaföldvár társadalmának minden osztálya belátja annak szükségességét, ezen iskola egyike lesz a polgári fiúiskolák legnépesebbikeinek s akkor az állam szívesen odaadja a nevét, amit hosszú évtizedeken át megtagadott s akkor „Dunaföldvár igazsága“ teljes győzelmet arat.

Az igazgató elhangzott megnyitói elég biztosíték az iskola derék, becsületes vezetésére. A szó azonban sokat ér, de nem a legtöbbet. „A szellem, melynek útjain haladunk, a legfőbb.“ Hogy a tanulók vallás erkölcsös és hazafias nevelése meg lesz, az igazgató s a tanári kar erre elég biztosíték!

Crassus.

Házszentelés.

Bensőségteljes és lelkes ünnepély keretében szentelték meg múlt vasárnap a szekszárdi róm. kath. olvasókör újonnan emelt szárnyépületét.

A mintegy 800 tagot számláló s tehát a város legnépesebb társaságát képező, hazafias szellemben vezetett kör, amely kiváltképpen Szabó Géza hittanár, ügyvezető elnök páratlan buzgalma vezetésével Szekszárdnak legelőkelőbb élettel élő egyetevé fejlődött, az új építkezés folytán a tagok számának megfelelő s azok kényelmi igényeit is kielégítő helyiséget nyert, ami további fejlődésének útját is egyengeti.

Az ünnepélyre a tagok nagy számban gyülekeztek a köri helyiségben, ahonnan zászló alatt a belvárosi templomban tartott Istentiszteletra vonultak. Élénk örömet keltett a tagok között, hogy az ünnepélyen részt vett Döry Pál Békésvármegye főispánja, akinek neje a köri zászlószentelésnél a zászlóanyai tisztet töltötte be s aki a templomi menetben is részt vett, dr. Szentkirályi Mihály, városunk polgármesterével.

A dr. Fent Ferenc, szentszéki tanácsos, plébános által tartott szentmise után a körbe tértek vissza a tagok, ahol dr. Fent Ferenc beszélt az új helyiséget, melyet Szabó Géza ügyvezető elnök lelkes beszéddel adott át a használatnak, Wendl Gyula köri tag pedig hatáson elszavalta a „Házfelszentelés“ c. költeményt.

Délben 117 terítékű diszebedet tartottak, melyen az első felköszöntőt dr. Fent Ferenc, a kör egyházi elnöke mondotta gróf Zichy Gyula megyéspüspökre, a kör fővédnökére. Szabó Géza Döry Pálra és nejeire, Döry Pál Szabó Gézára, Adler N. János a kör tagjaira, dr. Fent Ferenc Döry Pálra, Szabó Géza gróf Apponyi Géza főispánra, a kör diszelnökére és Adler N. Jánosra, Uglár János az épületet emelt munkásokra, Horváth Ignác dr. Fent Ferencre és Szabó Gézára, Frey János világi elnök az ösztartozandóság érzésének ápolására, Rill József ékes rigmusokban Döry Pálra, dr. Fent Ferencre és Frey Jánosra, Szuliman György az uri osztályra, Szabó Géza Stoll Alajosra, Traiber Tivadarra, Lauschmann Ferencre és Zarubay Ferencre, Molnár József vármegyei mezőgazdasági előadó Szabó Géza szüleiére és Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgatóra, majd az ipar-területre és annak elnökére, André Istvánra emelte poharát. Felköszöntőt mondtak még Tumó Antal, Plank Gyula, ifj. Wendl István, André István stb.

Az ebédről dr. Fent Ferenc indítványára üdvözlő sürgönyt küldöttek Döry Pálné önméltóságának, a zászlóanyának, aki a következő sürgönyvel köszönte meg a figyelmet:

„Szíves megemlékezésüket köszönve, gondolatban én is magukkal ünnepelek. Szívélyes üdvözzel Döry Pálné.“

Az ebéd befejeztével megkezdődött az új földalatti tekepályán a versenytékezés. Az új pályán az első dobást Döry Pál főispán tette.

Az ünnepélyt kiválóan sikerült táncestély fejezte be, amely a legvigább hangulatban reggelig tartott.

Gróf Zichy Gyula püspök az ünnepély alkalmával a következő sürgönyt küldötte az egyesületnek:

„Sziből örvendek a szekszárdi kath. kör újabb és hatalmas fellendülésének, melynek kedves és értékes bizonyossága a mai ünnepély. Midőn a kör tagjait és támogatóit ezen alkalommal is főpásztori szeretettel üdvözlöm, a kör fejlődésére és virágzására Isten áldását kérem. Gróf Zichy Gyula, pécsi püspök.“

Gróf Apponyi Géza főispán pedig a következő sürgönyt üdvözlő üdvözlő küldötte:

Lasnitzöhe szept. 4.

„Az egybegyűlt tagoknak üdvözlőjét, a kibővült kör megnyitási ünnepélyéhez üdvözlőit küldi Apponyi, főispán.“

VÁROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete dr. Szentkirályi Mihály polgármester elnöke alatt f. hó 9 én tartotta meg őszi rendes közgyűlését, melyen a következő határozatok hozták. 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére Stockinger János és Vesztergombi István kérték fel. 2. Az állami óvodára a használati jognak az állam javára való bekebelezése megengedett. 3. A menedékházak 1908/9. évi költségvetését elfogadták s a 3% óvodai pótdó kivetését elhatározták. 4. Az iparos tanonciskola 1908/9. évi számadását és 1909/10. évi költségvetését elfogadták s megbízták a polgármestert, hogy a hiányra államsegélyt kérjen. 5. Az 1909. évi költségvetést elfogadták. E tárgynál igen élénk vita fejlődött ki, az e tárgybani alispáni leirat felett, melyben a képviselőtestületi tagok egy része az alispán illetéktelen beavatkozását látta. 6. Az 1910 évi költségvetést a közgyűlés szintén elfogadta. E tárgynál dr. Eri Márton, Kamarás Béla és dr. Horváth Jenő az utca öntözés hiánya, majd dr. Eri a sétatér gondozatlan volta miatt szólalt fel. A szálló tételénél heves vita folyt az alispánnak a terem elzárását rendelő határozata miatt, melyben részt vettek dr. Albers Rezső, dr. Eri Márton és Horváth Jenő. 7. A hivatalos órák tárgyában hozott felsőbb határozat megfellebbezését egyhangulag elhatározták. Kardos József kérelme tárgyában mivel ingatlan átengedéséről van szó, október 9-én tüztek ki közgyűlést. Wolf Arnoldnak a korai szüretelés tárgyában beadott kérvénye felett a közgyűlés napirendre tér, mert ezen ügy már ugys tárgyias alatt van a hatóságoknál. Budai János fogasztási adóját leírták. Interpelláltak Szuliman György a csatári, remetei utaknak a város által leendő átvétele tárgyában beadott kérvény el nem intézése miatt. Szabó Géza képviselőtestületi tag a sétatér sötétsége miatt. Török Béla és dr. Albers Rezső pedig Molnár rendőrkapitány ügyében. Elnöklő polgármester az utak átvételére feleli, hogy az még tárgyalás alatt van a sétatér világitása érdekében javaslatot, hogy a képviselőtestület határozza el, hogy oda még 2 villanylámpát állít, mely javaslat elfogadtatott. A rendőrkapitány ügyében pedig feleli, hogy az még tárgyalás alatt áll.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Apponyi Géza gróf főispán, f. hó 9-én Szekszárdra érkezett s itt elnököl a 10-én megtartott közigazgatási bizottsági ülésen.

Döry Pál, Békésvármegye főispánja, múlt vasárnap reggel, a kath. kör házszentelési ünnepélyére Szekszárdra érkezett s innét hétfőn utazott vissza székhelyére.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Rothausser Illés gyönki gyakorló ügyvédet a szekszárdi kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbíztottá rendelte ki.

— **A szekszárdi bucsu.** A Kisasszony-napi szekszárdi bucsu az idén is a szokott látogatottságnak örvendett. Körmenetben és magánosan, gyalog és kocsin ezer és ezer hívő kereste fel a bucsu alkalmával a Remete-kápolnát, melyben Kapossy Iván s. lelkész mondott nagymisét, ezután pedig Mosgay Sándor újvárosi plébános magyar és Koch Gyula német szentbeszédet. Délután 5 órakor Mosgay Sándor plébános litániát tartott a kápolnában.

— **Visszavont áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a szekszárdi főgimnázium jeles képzettségű és közszeretnek örvendő tanárának, László Géának Tordára történt áthelyezését visszavonta.

— **Képviselőnk beszámolója** Szabó Károly, kerületünk érdemes képviselője, a következő sorrendben tartja meg képviselői beszámolóját: Szept. 12-én: Sárpilisén, Decsen, Ócsényben, 19-én Sióagárdon, Mőzsön, Tolnán, 26-án Várdombon Batazéken, Szekszárdon, október 3-án: Alsónyéken, Bátán.

— **Hivatalvizsgálat.** Hazslinszky Géza kir. törvényszéki elnök pénteken és szombaton megvizsgálta a tanács és kir. járásbírók ügykezelését.

— **Kisiparosok kongresszusa.** A kisiparosok november 14. és 15-én kongresszust tartanak a következő napirenddel: 1. A magyarországi kisiparosok gazdasági helyzete és a szervezkedés célja. 2. A kisiparosok közigazgatási és parlamenti képviselete. 3. A magyarországi kisiparosok és kiskereskedők kötelező biztosítása. 4. A kisiparosok hitelügyének rendezése. 5. A szövetkezetek célja és alakítása. 6. Az ipartörvény módosítása. 7. Az önálló vámtérület. 8. Állásfoglalás a munkásbiztosítási törvény módosításával szemben. 9. A fejenccmunka rendezése. 10. A kisiparosok sajtója.

— **Közebed.** A bátaszéki kereskedelmi kaszinó, a baja-bátaszéki vasut megnyitását f. hó 4-én emelkedett hangulatban lefolyt közebeddel üneplelte meg. Az „Arany-nap” szállóban megtartott 46 terítékű ebéden Szekszárdról és Bajáról is többen vettek részt. Elmaradásukat kimentették: *Apponyi Géza* gróf és *Ambrózy Lajos* főispánok, *Forster Zoltán* vármegyei főjegyző, *Boda Vilmos* lapszerkesztő, *Erdélyi Gyula* bajai városi főjegyző és *Weisz Nándor* bajai városi tanácsnok. A Bajáról, a 2 órai vonattal érkezett vendégeket a vasuti állomáson dr. *Boszkovics Mór* és *Ollé Mihály* községi jegyző fogadták. Ebéd felett az első felköszöntőt dr. *Boszkovics Mór* községi orvos mondta Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterre. Utána egymás után emelkedtek szólásra a társaság szónok tagjai s a jelen voltak a szebnél-szebb, magasan szárnyaló beszédekkel lelkes éljenzéssel fogadták. Felköszöntőt mondtak *Szabó Károly* országgyűlési képviselő a megjelent vendégekre, *Simontsits Elemér* alispán a jó szomszédi viszony ápolására, dr. *Rajk Aladár* bajai országgyűlési képviselő dr. *Boszkovics Móra*, *Leopold Lajos* Bartal Bélára, akit a banketről táviratilag üdvözöltek *Somogyi Emil* Tolnavármegye közönségére, dr. *Fehér János* városi tanácsos, Baja város nevében, Tolnavármegye közönségére, *Szabó Károly* Simontsits Elemérre, *Simontsits Elemér*, ugys mint választó polgár *Szabó Károlyra*, dr. *Boszkovics Mór* Bajó Pál főszolgabíróra, majd dr. *Rajk Aladár*, *Földvári Mihály* Bátaszék községre, *Szabó Károly* a sajtóra s ennek jelenlevő képviselőjére, *Földvári Mihályra*, majd *Tóth János* máv. főellenőr, bátaszéki állomásfőnökre, dr. *Rajk Aladár* az együtt küzdő magyarságra, *Leopold Lajos*, a bajai kereskedőkre, *Milkó Vilmos*, a bajai kereskedelmi kaszinó elnöke, Bátaszékre és annak vezetőire. A társaság a bonyhádi zenekar muzsikája mellett délután 6 óráig maradt együtt a legkitünőbb hangulatban. A menü és kiszolgálás kifogástalan volt.

— **Eljegyzések.** *Tunkl Gottfried*, tolnai órás és ékszerész eljegyezte, *Hotter Katicát* Tolnán. *Fábián Gergely* tanító, eljegyezte *Cay György* tabódi tanító leányát, *Mariskát*.

Hirschfeld Dezső, bonyhádi nagykereskedő, eljegyezte *Weingarten Szidikét* Eperjesről.

Engel Gyula, dunaföldvári kereskedő, eljegyezte *Weisz Szerénát* Gödöllőről.

Neizner Lajos eljegyezte *Kohn Józst* Dombóváról.

— **Izraelita Istentisztelet.** Az izr. újév (Ros Hasonu) alkalmával az Istentiszteletek követezőleg fognak megtartatni: első és negyedik nap (Szelihasz) 5 óraker, a többi napokon 6 óraker. Újév előste 6 óraker, reggel 6 óraker, Muszáf fél 10 óraker veszi kezdetét.

— **Dijnokok öröme.** A vármegyei dijnokok fizetése végre rendezve lesz. A belügyminiszter ma érkezett utalványa szerint 1909. január 1-től 3712 koronát folyósított részükre.

— **Hivatalvesztésre ítélt jegyző.** A közigazgatási bizottság most pénteken tartott ülésen egy igazán szép tehetségű, jobb sorsra érdemes jegyző felett hozott fegyelmi ítéletet. Felebezés folytán *Linka Károly* faddi főjegyző ügyével foglalkozott s a hivatalvesztést kimondó elsőfoku ítéletet azzal a módosítással hagyta jóvá a közg. bizottság, hogy ha az ebadó leszámolás megtörténik s beigazolást nyer az, hogy a most elmozdított jegyző nagyobb összeget térített volna vissza, mint amennyit egyesektől e címen beszedett, ezen összeg részére visszatérítendő lesz.

— **Esküvő.** Horváth János, újdombóvári községi másodjegyző, Horváth Gizella dombóvári állami tanítónővel házasságra lépett.

— **A boritaladó.** Az 1902 évi 15 t.-c. 3. szakasza szerint nyílt községekben, azok a szőlősgazdák, akik szeszitalok kimérésével vagy

kismértékben való elárúsításával nem foglalkoznak, saját termést boraiktól, a házi szükségleteikre szánt bormennyiség után kedvezményes boritaladóban részesülnek. Akik e kedvezményt a jövő 1910. évre igénybe venni kívánják, a hivatkozott törvény végrehajtása iránt kiadott pénzügyminiszteri utasítás értelmében ebbeli igényüket a községi eljárásnál f. 15-ig bejelenteni tartoznak.

— **Boda Vilmos betegsége.** Aggasztó hírek keltek szárnyra *Boda Vilmos* volt orsz. kép. a T. K. szerkesztőjének — betegségről. A legnagyobb örömmel azonban arról értesültünk, hogy *Boda Vilmos* állapotában — kit Budapesten ápoltak — örvendetesen javulás állott be s már 10 nap mulva haza jöhet.

— **40 éves találkozó.** A pécsi főgimnáziumot 1865-ben végzett s 1869-ben pappá szentelt lelkészek Keszthelyen, *Dunszt Ferenc* apátplébánosnál, 40 éves találkozóra gyűltek össze. A meghatározott találkozó vármegyénkől *Streicher Péter* prépost főgyészi és *Pártos Zsigmond* esperes mözsi plébánosok vettek részt.

— **A bonyhádi főgimnázium megnyitása.** Fontos nagy napja volt a bonyhádi főgimnáziumnak, a jelen tanévének, f. hó 4-ikén történt megnyitásával. Kell, hogy örömmel üdvözlünk minden kulturális mozgalmat s nem a legjelentékenyebbek közé tartozik ez iskola kiegészítése, mely nem egy nagy embert nevelt már s a jövőben is bizonyára betölti kulturális feladatát. Biztosítékot látunk erre régi jó hírnevében, a derék tanári karban s a hazafias és szabadelvű szellemében, amelylyel az iskolát vezetik. Az iskola igazgatója *Gyalog István*, aki *Marhauser Imre*, most már nyugalmazott tanártársával együtt zászlóvivő volt a főgimnázium fejlesztésében, eszmékben gazdag szép megnyitó beszédében nagyon helyesen vázolta ezt. A beszéd a valláskülömbőség nélkül egybegyűlt egész közönségre nagy hatással volt s azt éljenzéssel fogadták. A megnyitó ünnep egyébként semmiben sem tért el a szokásos megnyitótól. Hisszük azonban, hogy a mostani tanév befejezésekor, amikor mint teljes főgimnázium először számol be az intézet egy évi működéséről, nemcsak a vallás, rang és társadalmi állás különbség nélküli közönség, de a vallásügyi kormány részéről való képviselet sem fog távol maradni.

— **A tolnavármegyei vendéglősök és korcsmárosok egyesülete** szeptember hó 2-án tartotta f. évi rendes közgyűlését, a megye minden részéből szép számmal megjelent tagok jelenlétében. A közgyűlést *Tóth Gyula* elnök vezette, aki beszámolt az egyesület múlt évi munkásságáról, megemlítve azokat a tevékenységeket, melyeket az egyesület a vásári jog megszorítása, a korlátolt italmérségi engedélyesek visszaélésének megszüntetése, a zárórak méltányos szabályozása továbbá a vendéglői iparnak szakképzettséghez leendő kötése tárgyában kifejtett. Örömmel emlékezett meg arról a gyors haladásról, melyet az egyesület rövid két évi fennállása óta elért, a minnek világos bizonyítéka az a körülmény is, hogy az egyesületnek ma már 128 rendes és 5 alapító tagja van, készpénz vagyona pedig 1800 koronára emelkedett. A közgyűlés azután az új tisztikart választotta meg. Elnök lett ismét *Toth Gyula*, alelnökök *Obernik Károly* és *Raisz Ferenc* (Dombóvár). Választmányi tagokká választottak: *Almás Lajos*, *Dömötör Sándor*, *Komlósi Antal*, *Horváth Vince*, *Nagy Sándor*, *Bodai Gusztáv*, *Schäffer Sándor*, *Waldmann Dezső* szekszárdi vendéglősök; a vidékiek közül *Erdős Zsigmond* (Bonyhád), *Piller Mátyás* és *Rudnyánszky Ferenc* (Bátaszék), *Győri István* (Paks), *Hirsch Lajos* (Tamási), *Jager János* és *Kovács Jenő* (Dunaföldvár), *Komáromi Ferenc* és *Döme István* (Decs), *Wirth Henrik* (Tolna), *Vicze János* (Döbörköz), *Szabó Jenő* (Dombóvár). Számvizsgálók: *Pfeifer Konrád* (Alsónána) és *Haspel József* (Szekszárd). Pénztárnok: *Fehér József* (Szekszárd). Ügyész: *Dr. Zsigmond Ferenc* (Szekszárd). A választás megejtése után a közgyűlés elhatározta, hogy a f. évi szeptember hó 21-én Budapesten tartandó vendéglősök országos kongresszusának képviselteti magát és erre *Tóth Gyula* elnököt és *Raisz Ferenc* alelnököt küldte ki.

— **Mintaszüret Szekszárdon.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter a helyes szüretelésre vonatkozó gyakorlati ismereteknek a szőlőtermelők és szőlőkezelők között minél szélesebb körében való terjesztése céljából Szekszárdon ez évben is mintaszüret tartását határozta el. A szekszárdi szőlészeti és borászati felügyelőség által rendezendő szüreten gyakorlatilag mutatják be a helyes szüretelést és a legjobb szüretelési eszközöket

(szőlőzuzok, bogozók, preselek, stb.) s megismertetik azok okszerű kezelését is. A mintaszüret a folyó évben, ősz derekán, később meghatározandó időben a szekszárdi állami szőlőtelepen (Jobb-remete hegyen) lesz megtartva, miről az érdeklődők előzetesen — hirlapok útján — értesítve lesznek.

— **Halálozás.** *László Gyula* Szekszárdon, a Ferenc közvárosban, ahoval súlyos betegségek gyógyítása végett beszállították, f. hó 6-án, 17 éves korában, hosszas szenvedés után elhalt. A boldogultban *László György* pincehelyi vagyonos iparos egyetlen gyermekét vesztette. Az ifjú temetése 7-én ment végre a nagy részvétel mellett.

— **Miniszteri leirat a szekszárdi adóhivatali sikasztás ügyében.** A m. kir. pénzügyminisztertől leiratott érkezett a *Lindner* féle sikasztási ügyből kifolyólag. Így a miniszter elrendelte, hogy *Vinkovics* volt ellenőr és *Spéhár* volt adótáros hagyatéka ellen, a vagyoni felelősség megállapítása szempontjából a fegyelmit megelőző vizsgálatot tartsák meg s erről a jogutódokat értesítsék. *Metzner* pécsváradai adótárnok fegyelmi iratait a pécsi p. ü. igazgatóság ide fogja átteni. Ezen kívül a miniszter a fegyelmi eljárást elrendeli azok ellen a tisztviselők ellen, akiknek hivatalos működésük elősegítette a sikasztás elkövetését. Nincs hát szó a fegyelmi vizsgálatnak az összes adóhivatali tisztviselők ellen való elrendeléséről, mint *Laptársunk*, a T. K. azt írta. (A leirat is csupán csak két, egyébként teljesen ártatlan tisztviselőt nevez meg.) Ezt a legilletékesebb körök óhajtatására ezennel helyreigazítjuk.

— **Vásárok.** A közelebbi bátaszéki országos vásárt f. hó 20-án, a paksit pedig szintén e hó 20-án tartják meg.

— **Népfőlkélok szemléje.** A népfőlkélok szemléjét a f. évben következő sorrendben tartják meg: *Bátaszéken* október 4-én, a bátai, várdombi, alsónánai, alsónyéki, sárpilisi és decsi népfőlkélok, október 5-én a bátaszékiek. *Tolnán* október 6-án a gindlicsaládiak, mözsiak, simonmajoriak, szedresiek és tolnaiak. *Szekszárdon* október 8-án a szekszárdiak, október 9-én pedig az öcsényiek, síogárdiak és harciak. A szemle mindig reggeli 8 óraker kezdődik.

— **Táncmulatság.** A bátaszéki kereskedelmi kaszinó, a baja-bátaszéki vasut megnyitásának emlékére f. hó 4-én, az „Arany nap” szállóban kitünően sikerült táncestélyt rendezett. Jelen voltak: dr. *Boszkovics Morné*, *Fischer Albertné*, *Góczy Jánosné*, *Goldschmidt Zsigmondné* (Baja), *Gulner Elemérné* (Orbó), *Hóman Jozsefné*, *Lederer Markusné*, *Minder Ernőné*, *Návay Emilné*, *Östtreicher Józsefné*, *Partos Vilmosné*, *Reisz Józsefné*, *Schlesinger Ignácné*, *Zucker Arminné*, *Boszkovics Gizella* és *Jolán*, *Fischer Paula* (Eszék), *Gaal Erzsike* (Bezdan), *Góczy Valeria*, *Goldschmidt Katinka* (Baja), *Hóman Katicza*, *Lederer Ella*, *Östtreicher Riza*, *Partos Vilma* és *Adél*, *Reisz Mariska*, *Vargha Ilona*.

— **Halálos szerencsétlenség.** *Paksi tudóstónk* írja, hogy *Molnár Imre* miszlai napszámos a Nagydoroghoz tartozó Belmajor-pusztán, mikor kaszálás alkalmával 2 darab fabakon levő deszka állványra állt, onnét leszédült és lebukott, minek következtében agyrázkódást szenvedett és meghalt.

— **Hangverseny Szekszárdon.** *Svärdström Valborga*, a világhírű svéd énekesnő október 18-án hangversenyt tart Szekszárdon. Miután a „Szekszárd Szálló” nagyterme le van zárva, a Vármegyeháza nagytermében lesz az estély, melyet *Krammer Vilmos* könyvkereskedő ur rendez. Bövebbet az igazán művészinak ígérkező estélyről jövő számunkban.

— **Betörök elfogása.** Egy utazó ügyessége folytán jó fogást tett a tolnai csendőrség. Az utazó, aki az előtt titkos rendőr volt *Anaigl Kálmán* kereskedőtől értesült, hogy két gyanús alak jár az üzlet körül. Felébredt benne a rendőr vér, elment a 2 alak után s mellettük tolvaj nyelven beszélni kezdett, mire azok ugyan így feleltek. Csakhamar bizalmasak lettek, társul fogadták a hozzájuk csatlakozó utazót s közölték vele, hogy a takarékpénztárt, *Taubner Salamon* és *Anaigl* üzletét szemelték ki működési tétel s egy kis korcsmába hívták az utazót, aki a rablási tervet magáévá tette, közben azonban értesítette a közeli vendéglőst, hogy küldjön csendőrökért. Seta közben azután figyelmeztette társait, hogy ilyen jól iltözve nem mehetnek egy félre-eső korcsmába, ez gyanut kelthetne, jöjjenek vele az ő vendéglőjébe. A betörök beugrottak, de mikor közel értek a vendéglőhöz, már jöttek a csendőrök, akiknek az utazó kedélyesen bemutatta őket. A csendőrök letartóztatták az idege-

neket, akik bevalottak Tolnára rándulásuk célját. Az egyik Rácz Géza Dezső bajai, a másik Gombor Sándor budapesti rovott multu betörő. Mindkettőt átadták a szekszárdi ügyészségnek.

Ellopot lovak és kocsi. Paksi tudósítónk írja, hogy Balázs Ignác németkéri lakostól 2 lovat és 1 kocsit szerszámostól elloptak. A kár 960 korona. A csendőrség a nyomozást megindította és megállapította, hogy az ismeretlen tettesek éjnek idején a zártlan istalóból vezették ki a lovakat és a tulajdonos kocsijába befogva dunaföldvár irányába elmenekültek. A lopás alkalmával az udvarban talált vasvillával betámasztották a tulajdonos ajtaját, hogy onnét kijönni ne tudjon, ha a lopást észreveszi.

Tűz. Bátaszéken vasárnap éjjel kigyuladt Héhn Eva nádfeleli háza. A tüzet Bajomi Vilmos alparancsnok vezénylete alatt gyorsan megjelent tűzoltóság helyhez kötötte s a tűz tovább terjedését erőlyes beavatkozással megakadályozta.

Iskolai beiratkozások. A bonyhádi főgimnáziumba, melyben a f. évben nyílik meg a 8-ik osztály 334, a szekszárdi polgári fiú iskolába 147, a leányiskolába pedig 125, a paksi polgári fiú iskolába 110 növendék iratkozott be.

Mozi. A szekszárdi főgimnázium mellett Winkler Lambert mozgófénykép vállalata működik. Nagy, csinos és kényelmes helyiséggel bír. Minden második nap új műsor van. A képek jönek. — Ugyancsak híres *circusz* van a vásártéren, kitérő tornázók, lövőmítók stb. vannak benne. Erdemes a megtekintésre mind a kettő.

Szalma kazalak égése. Deesen Folyó hó 4-én este 9 órakor elégett K. Szél Istvának a belső mezei dűlön volt nagy kazal szalmája; a kár 700 kor. — Ugyancsak e hó 6-án leégett Bus Lajos lelkész 1 kazal szalmája, melyben a feleségnek, Nyul Lászlónak szalmája is a tűz martaléka lett, a kár mintegy 400 K. — És végre elégett Pücsök István szalmája, de ő csak 30 K kárt jelentett be. — Az első kazal a „Trieszti általános,” a második az „Első magyarnál,” — a harmadik az „Adriánál volt biztosítva“.

Öngyilkosság. Klein Lőrinc, tolnai hentes, f. hó 6-án éjjel, ágyában agyonlőtte magát, mire a lövés zajára felriadt családja szobájába ért, az életerősnek látszó ember halott volt. A golyó a szívet járta át. Klein hosszabb idő óta szívbajos volt és súlyos betegsége adta kezébe a fegyvert. Neje és 3 kis gyermeke siratja.

A közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejthetetlen Gyula fiunk temetésén megjelentek s részvétüknek személyesen adtak kifejezést, e helyen is forró köszönetet mondunk. Pincehely, 1909. szept. 7.

László György és neje.

EGYLETEK, TARSULATOK.

A paksi ármentesítő társulat közgyűlése. A „Paksi ármentesítő társulat”-nak f. évi szeptember hó 14-én d. e. 1/2 11 órakor Pakson, a társulat hivatalos helyiségében tartja mádi Kovács István elnöklésével őszi rendes közgyűlést. A választmányi ülés ugyanaz nap délelőtt 1/2 10 órakor lesz. Targysorozat: 1. Igazgató főmérnök évi jelentése. 2. A földmivelésügyi miniszternek a tolna-dombori törvhat. műtuban levő agyagszó zsilip helyett építendő új zsilip terv jóváhagyása tárgyában kelt leirata. 3. Ugyanannak a pótköltségvetés jóváhagyása tárgyában kelt leirata. 4. Ugyanannak a társulati alapszabály és gátvédelmi és zsilipkezelés szabályzat jóváhagyása tárgyában kelt leirata. 5. A „Paks-faddi vicinális út” utibizottságának 1909 és 1910 évre megállapított költségvetésének bemutatása. 6. A dunavölgyi társulatok 1908 dec. 19-én megtartott értekezletéről felvett jegyzőkönyv bemutatása. 7. A pécsi posta- és távirat igazgatósága által kiállított árvédelmi távbeszélő berendezés engedélykiratának bemutatása. 8. Az 1910.

évi költségelirányzati tervezet bemutatása. 9. A t. elnök, alelnök és 24 választmányi tag megválasztása. 10. Az 1909 évi zárszámadások megvizsgálására kiküldendő számvizsgáló bizottsági elnök, 2 rendes és 1 póttag megválasztása. 11. Időközben beérkezett tárgyak és indítványok.

Fekete Hugó Szekszárd,

7-14 krajaoaras
játékárúk

Kaszinó-bazár.
Telefon 60.

Iskolatáskák és
könyvszjak.

Nagy választék:

férfi-, női, és gyermekcipőkben, női- és leánykötények, ingek, gallérok, zsebkendők, nyak-
kendők, kézelők, harisnyák, esőernyők, sétat-
botok, ajándék- és dísz tárgyak, játékárúk,

szappan és illatszerek, kézimunkák, selymek,

himzőpamutok valamint rövidárúk

legolcsóbb árban beszerezhetőek!

Utazó kosarak
és bőröndök.

Szabó-
kellékek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

— **Meghívó** a „Tolnavarmegyei Általános Tanítóegyesület”-nek 1909 október 21-én délelőtt 9 1/2 órakor Szekszárdon, a vármegyeház nagytérképben tartandó közgyűlésére.

Targysorozat: 1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése: Nagy Bélától. 2. A postatakarékpénztár lényegéről, működéséről és a zárt betétkönyvecskék intézményéről felolvasás tartása egy budapesti m. kir. postatakarékpénztári tisztviselőtől. 3. A tanítóképzés reformjáról: Nagy Béla kir. segédtanfelügyelőtől. 4. Az ingyenes népoktatásról: Szalay Sándortól. 5. A hasznos madarak védelméről: Bécsy Istvántól. 6. A magyar beszéd tanításáról: Eberhardt Jánostól. 7. A folyó évi választmányi ülésről jelentés: Károlyi Károlytól. 8. Az egyesülethez beérkezett ügyekről jelentés: Máté Károlytól. 9. Új tagok felvétele, jegyzi Horváth Ignác. 10. Indítványok.

II. Választmányi ülés. A választmányi ülését 1909 okt. 20-án, délután 4 órakor, a polgári fiúiskola tanácstermében tartja meg.

Targysorozat: 1. Mult választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése: Nagy Bélától. 2. Pályamunkákról jelentés, jutalom odaítélése. 3. Új pályamunka és jutalom kifizése. 4. Tihanyi-alap kamatának odaítélése. 5. Országos bizottsági ülés ügyében jelentés: Nagy Bélától. 6. Könyvtárnok jelentése. 7. Teremért köszönet. 8. Indítványok. 9. Számadás megvizsgálása. Ezuttal kérjük a t. tagokat, hogy hátraleghozottagsági díjaikat fizessék be, mert ellenkezőleg az alapszabály 43. §-ának c. pontja értelmében lennének kénytelenek eljárni. A gyűlésen

meg nem jelenő tag az alapszabály 43. §-ának a. pontja alapján 2 koronát tartozik fizetni. A közebéden részt venni óhajtok ebbeli szándékukat 3 nappal előbb az egyesületi főjegyzővel tudassák.

Szekszárd, 1909 szeptember 9.

Nagy Béla,
egyesületi főjegyző.

Tihanyi Domokos,
kir. tan. egy. elnök.

Allamsegély. A dunaföldvári Németh Olga féle magán polgári leányiskola 1909/10. tanévi szükségleteinek részben való fedezése 600 korona államsegély utalványoztatott.

Jutalomért folyamodvány. Tolnavarmegye alispánja a napokban fogja kihirdetni a vármegye hivatalos lapjában a magyarosítási jutalomdíjra vonatkozó pályázati hirdetményt. Eszerint november 15-éig kell a bélyeges kérvényt a vármegye kir. tanfelügyelőjéhez beterjeszteni, mellékelvén hozzá az elnök bizonyítványát. Folyamodhatnak tanítók, tanítónők, óvónők és állandó menedékház-vezetőnők.

Lemondás. Tanos Erzsébet, szemcsédi (cehi-i) községi tanítónő, állásáról lemondott.

Helyreigazítás. Jónás Jenő szekszárdi ref. osztálytanítót a budapesti 2 éves gyógypedagógiai tanfolyamra vétetett fel. Tévesen közöltük, hogy Budapesten nyert tanítói állást.

Tanítóválasztások. A gerjéni ref. osztálytanítói állomásra Kocsics József választott meg Erzsébetfalváról. — Pivnik István pálfai ref. osztálytanító, Mezőszentgyörgyre választott meg tanítót. — Az izményi ág. ev. osztálytanítói állomásra Töpper Gyula okl. tanító választott meg. — Pürt Gyula kalaznói ág. hitv. ev. tanító az ágfalvai iskolához választott meg tanítót.

Iskolaszék megalakulása. A kurdí rk. iskolaszék újra alakult. Egyházi elnök: Hradek Károly, világi elnök: Magyar János, jegyző: Gyomlai József, gondnok: Horváth Mihály és Spiel István lett.

Új énekkar. A dombóvári áll. iskolánál ifjúsági egyesületi énekkar szerveztetett. Vezetője Pártl József.

Fizetésfelemlés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a szekszárdi állami óvónő dajkatartási átalányát 1909. május 1-től évi 340 koronára emelte fel.

Korpótlék-államsegély. Toma József mucsii rk. tanító I. korpótlékára 1909. okt. 1-től 200, Rácz Gyula szekszárdi ref. tanító III. korpótlékára 1909. okt. 1-től 100 és Ráczné Landerer Leona szekszárdi ref. tanítónő II. korpótlékára 1909. szept. 1-től 200, Kiss László felsőnyéki r. k. tanító III. korpótlékára 100 korona államsegély utalványoztatott.

Tanulmányut. Klein Aranka, dunaföldvári magán leány polgári iskolai tanítónő, párisi tanulmányuton volt

Tanérők a dunaföldvári magán polgári iskolánál. A dunaföldvári magán polgári fiúiskolánál a következő tanárok vannak alkalmazva: Kelemen Izidor, Theisen János, Dr. Partos Sámuel és Horváth József.

A bonyhádi róm. kath. iskola köréből. A bonyhádi rk. polgári leányiskolához Hannig Kazimira, Nieszler Anna Zsófia, az elemihez Varga Etelka nővér alkalmaztatott.

Magániskola. Ábrahám Rezsőnek Simontornyan magán elemi iskola felállítására a közoktatásügyi miniszter engedélyt adott.

Csipkék, szalagok és ruhadiszek minden áron!

minden vevő 5% árengedményben
részesül az olesó áraitól közismert

E héten

„VERSENY-ÁRUHÁZBAN“

Szekszárdon

(Szekszárd Szálló éttermével szemben.)

Uri és női divatcikkék, rövidárúk, kézimunkák és fehérneműek, valamint kötények legolcsóbb bevásárlási forrása.

339. sz. tkvi 1909.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a wieni es. és kir. kereskedelmi járásbírósnak 1909. évi C. III. 10255. sz. végzése következtében Arnold Fröhlich (wieni czég I. Esslinggasse 17.) ügyvéd által képviselt s 240 kor. 20 fillér s jár. erejéig 1909. évi augusztus hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 824 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 40 vég kanavász, 37 vég Sifon és vászon, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tamási kir. járásbírósnak 1909. évi V. II. 2902. számú végzése folytán 244 korona 20 fillér tőkekövetelés, ennek 1909. évi május hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 32 korona 72 fillérben bíróság már megállapított költségek, erejéig, Dombóváron, Főter 19. sz. alatt leendő megtartására

1909. évi szeptember hó 20. napjának d. e. 10 órája

határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Tamási, 1909. évi szeptember hó 5. napján.

SOÓS FERENC, kir. bír. végrehajtó.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém Szekszárd és vidéke n. é. közönségét értesíteni, hogy Szekszárdon, a Kaszinó-bazár-épületben, a főgimnázium átellenében, a mai kornak teljesen megfelelő

nap- és esőernyőkészítő-üzletet

nyitottam, hol a legjutányosabb gyári áron mindennemű nap- és esőernyő-újdonságok kaphatók a legszolidabb kiszolgálás mellett.

Mindennemű javítások és behuzatások mérsekelt áron és pontos kivitelben eszközöltetnek.

Üzletemet a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Landauer Géza

nap- és esőernyőkészítő

Szekszárd, Kaszinó-bazár-épület.

Olcso pénzforrás.**Tisztviselő-kölcsön.**

Állami, megyei és városi hivatalnokoknak, ugyszintén katonatisztek és csendőrtisztek és nyugdíjasoknak, akiknek 2000 koronán felüli fizetésük van, kaphatnak olcsó kölcsönt. Például aki 1000 koronát vesz fel, az fizet vissza minden hónapban 7 korona 48 fillért és aki ez-180 hónapig fizette, az megszünt tartozni

Olcso kölcsön birtokra!

5 1/2% kamatra vagyis 20—50 éves kamat- és tőketörlesztésre is kapható.

Több ház és házhely, jó feltételek mellett eladó.

Akinek háza, földje, vagy szőlője van eladó, az itt jelentse be. Akinek pedig vevőszándéka van, az szintén itt megtudhatja.

Olcson eladó és kiadó!

Több ház és házhely eladó, jó feltételek mellett. Akinek háza, szőlője, vagy földje van eladó és akinek lakása van kiadó, vagy akinek lakásra van szüksége, az forduljon a **Gazdasági és Hitelforgalmi vállalat**hoz, ahol az díjmentesen megtudható. Bővebb felvilágosítást ingyen ad a **Gazdasági és Hitelforgalmi vállalat**, **Friedmann Mór, Szekszárdon, Wosinsky Mór-utca 479.** Csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. 3—5.

NAGY VÁLASZTÉK.**LASKÓ KÁROLY**EPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS
SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U. 140.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ ÁRU.

JUTÁNYOS ÁRAK.

Nagy választék saját készítményű modern kivitelű butorokban. Készít saját, valamint más rajz szerint teljes lakásberendezéseket a leggyyszerűbbtől a legdíszebb kivitelig. Kivonatna tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál. Készít továbbá épületmunkákat.

LEGDIVATOSABB KIVITEL.

Csemegeszőlőt

válogatott fajokból, szállítunk 5 kilogrammos postakosárban, bérmentve minden postaállomásra 3 koronáért

Salamon Testvérek Szekszárd.

? ?

Helyben egy életképes fióküzlet leszámolásra kiadó

esetleg magános nőnek is 500 korona ovadék mellett. : Cim a kiadóhivatalban. :

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza . . . . . 20 K
Gyökeres fásoltvány . . . . . ezre 180 >
» szépséghibával » 90 >
» zöldoltvány » 160 >
Sima » » 90 >
Gyökeres riparia portalis vastag » 32 >
» 2 éves » » 40 >
Sima riparia portalis » » 18 >
» » vékony » » 8 >
Gyökeres hazai nemes vessző » 30 >
Sima » » 10 >
40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom. **Arjegyzék ingyen.** Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller . . . . . Hl. 32 K
Visontai » » » 36 >
Gyöngyösi fehér asztali » » 34 >
» » pecsenye » » 38 >
Visontai Rizling » » » 44 >
» Moskotály » » » 70 >
» vörös bikavér » » » 70 >

Székely I. József Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

Szőlőmorzsolók borprések állandó nagy raktára DEBULAY IMRE lakatos-üzlete Szekszárdon.

Fischl Lajos butor- és épületasztalos, a „Pirmitzer József és Fiai“ kereskedők házába a dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalontebéltő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Újdonság! Diványpárnák fényképpel.

**NE TÖRJE A FEJÉT
alkalmi ajándék**

miatt, mert a legszebb meglepetés egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:

Medaillonok, nagytások, olaj és aquarell festmények.

Sikerért kezeskedem

Hirdetmény.

Bonyhád nagyközségben levő 72 kat. hold szántó egy tagban, továbbá forgalmas helyen levő

vendéglő sörházzal

gy az összes berendezésekkel, esetleg külön-külön is

azonnal eladó.

Feltételek megtudhatók **Resz János** vendéglősnél Bonyhádon.

Utolérhetetlenek a **fiumei pörkölt kávé-keverékek.**

A **fiumei kávé keverékek** mind zamatosak és erőteljesek.

Egy próba elég, hogy mindig vegyék.

Vedjegy.

Kapható kizárólag.

SALAMON TESTVÉREK

ezégnél

SZEKSZÁRDON.

ROPS

**biztonsági
gyorsfőző.
Tűzveszély
kizárva.**

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék
hozzánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/71.

Helybeli elárúító:

3-50

Fritz L. Gyula Szekszárd.

Ha viszket

akinek éjjel-nappal szüntelenül viszketégsége van s nyugalmát s alvását és sokszor társadalmi létét veszélyezteti, az ajánlatra méltó. Ambár ez csak bőringérésre mutat, mégsem létezett ezigdig oly szer ez ellen, ami ennek a kínos helyzetnek véget vetett volna. Hetek sőt hónapokon át ezen bajban szenvedők kétségbe vannak esve, testileg s lelkileg megtörve, képtelenek társaságban mozogni. Sokszor csak egy kis pontot képez a bőrön, amely rettenetesen viszket s a vakaró ujját önkívületlenül magához készíti. Ez rendszer a kezdete s rosszabbodó viszketégségre vezet. A viszketégség okai még eddig nem lettek kikutatva, miután azonban a betegség jeleinek tekinthető, **ugy minden ilyen esetben amugy is az orvosi tanácsra kell hallgatni.** Sok orvos s viszketégségek különösen hangsúlyozzák a **Zucker-féle szabad, gyógyszerzappan** kedvező s gyors hatását. A vastag fehér hab ezen zappan által előírtak szerint alkalmazva, azonnali enyhülést s a viszketégség beszüntetését hozza magával, úgy, hogy végre teljesen elmúlik. Ezen idegbántó borbajt a **Zucker-féle szabad, gyógyszerzappan** segítségével egyszerűen s a legnagyobb reménnyel el lehet távolítani.

A megrendelésnél a következőkre különbségre kell figyelni:

Zucker szabad, 35%-os gyógyszerzappanja a leghathatósabb s legnagyobb. Darabja 2 kor. 50 fill.
Zucker szabad, 15%-os gyógyszerzappanja, hatásában s mennyiségében gyengébb. Darabja 1 kor.
Ehhez való **Zucker-krem** (zsirtalanító) a bőrkremek gyöngye. Egy tubus ára 2 kor. 50 fill., kis tubus 1.25 kor.

Mint helyi egyedüli raktára Szekszárd és vidéke, Bonyhád, Bátaszék, Tolu és Paks részére:

Garay Drogeria Szekszárd

Széchenyi-utca. Dr. Hangel féle ház. 4-45

KÁVÉ!

5 kg. finom zamatu családi kávé postaszákban, portómentes szállítással . . . **K 12.-**

5 kg. négyféle, kítőnő minőségű keverék vagy külön **cuba, gyöngy, jáva, portorico** postaszákban, portómentes szállítással . . . **K 15.-**

5 kg. arabi mocca, postaszákban, portómentes szállítással . . . **K 18.-**

Kapható:

SALAMON TESTVÉREK

cégnél

SZEKSZÁRDON.

2972/1909. szám.

A tamási-i járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Tolnavármegye tamási-i járásban levő **Bedeg és Magyarkér** községekből alakított körjegyzőségnél lemondás folytán megüresedett **segédjegyzői állás** betöltésére pályázatot nyitok.

A segédjegyzői állás javadalma áll:

1060 korona készpénz fizetés és egy szobából álló lakás, illetve ennek 60 korona pénzértékéből, a mely illetményből 200 korona államsegély mellett 500 korona készpénzt Bedeg község, 300 koronát pedig, mint a megállapított illetmény másik felét Magyarkér, község viseli.

Felhivom ezen állást elnyerni óhjtókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal a felszerelt kérvényüket **folyó évi szeptember hó 30-ig** benyujtsák, mert az elkésve érkezőket figyelembe nem veszem.

A választás határideje később fog kitűzteni.

Tamási, 1909. évi augusztus hó 31-én.

Szévald Móric,
főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Tamási községben a **községi irnoki állás** üresedésben levén, arra pályázat hirdettetik.

Akik ezen 730 kor. évi készpénzfizetéssel egybekötött állást elnyerni óhajtják, okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám nyujtsák be.

Az állás azonnal elfoglalható.

Tamási, 1909 szeptember 7.

Németh Géza
főjegyző.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószerszerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, bogyzó gépek

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogyzó őrlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabadalmazott önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

S z ő l ő - e k é k

gyártanak és szállítanak jótállás mellett különlegességgként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntödéje és gőzhámorai által

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

14-18

Kitüntetve 620 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárúsítók kerestetnek.

WEYRAUCH

PADLÓFÉNYMÁZ

szagtalan és gyorsan száradó

Ezen szagtalan máz a szobapadlóra és minden mázolható eszközre kitűnő, vízmentes és gyors száradása miatt nagyon kedvelt.

A mázolás ideje alatt szárad.

A festéktartalma máz a padlónak bármily színét teljesen fedi, míg a tiszta máz, melynek festéktartalma nincsen, egyedül a fényt adja a padlónak.

Használati utasítás a festékes fény-mázzal.

Kapható 1 kgr.-ot tartalmazó üvegekben.

Linoleum

1 kilogrammos dobozokban:

SALAMON TESTVÉREKfűszer, csemege, tea, rum, cognac, bor- és ásványvíz-kereskedésében
Szekszárd, báró Augusz-féle ház.Ideális arc-kréme a **zsirtalan**
DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a **zsirszerű**
DIANA ARCZKENŐCS

szeptől, májfoltt és mindennemű arctisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárában Szekszárdon.

FRITZ L. GYULA**VAS- ÉS GÉPKERESKEDŐ**
SZEKSZÁRDON. Ajánlja az összes vasárukat, valamint **Mabil rendszerű borsajtókat és szőlőzuzókat**, különféle gyártmányu **varrógépeket** a legmesszebbmenő teljes jótállással, részletfizetésre is.**Vetőgépeket, vasekéket, szecska- és répvágókat, vadászfegyvereket, Browning revolverokat és vadászati felszerelési cikkeket** gyári áron, feltétlen pontos és megbízható kiszolgálás mellett.

3420/909. szám.

Tolnavármegye simontornyai járásának főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény. Tolnavármegye simontornyai járásába kebeleztetett **Udvari** nagyközségben megüresedett **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy jegyzői oklevéllel és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi szeptember hó 20-áig** annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkező vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.**Az állás évi javadalma:** 1000 korona készpénz fizetés és egy szobából álló természetbeni lakás.

A választást folyó évi szeptember hó 25-én délután 3 órakor fogom Udvari község házában megejteni.

Gyöng, 1909. évi szeptember hó 3-án.

Báró Jeszenszky György,
főszolgabíró.**Borsajtók, szőlőzuzók minden nagyságban !!****Vetőgépek** a legtökéletesebb gyártmányok **3 évi** kezességgel, állandó raktáron tartatnak; továbbá **szecska- és répvágók, kukoricamorzsolók, Sackekék, konkolyválasztók, tizedesmérlegek stb.****Hofherr és Schranz tolnamegyei nagy gépraktára.****Benzinmotorok 1-től 30 lóerőig! Varrógépek 10 évi jótállással!****!! Javitóműhely !!****Kaszinóbazár MÜLLER TESTVÉREK Szekszárd****Tolnamegye legnagyobb gépraktára.**